

Peep & Eat - Blauw Vier / Phile Deprez

De theaterfoto. Zij verschijnt meestal in kranten. Soms naast een artikel dat ik over de voorstelling heb geschreven. Het is altijd weer schrikken. Want op de cultuurpagina schrijft alleen de lay-out voor dat woord en beeld broederlijk in een kader verenigd staan.

Woord en beeld. Het is een wankel evenwicht. Niet het minst omdat de broodheren van de recensent en de fotograaf verschillen. Die brengen beiden verslag uit. Maar met een andere inzet. De één vertrekt voor het schrijven van het artikel van zichzelf, de interpretatiekaders waarmee hij de voorstelling poogt te duiden en de specifieke kijkervaring van de voorstelling/première. Opgeteld levert dat in het beste geval een tekst op waarin beschrijving, kritiek en reflexie elkaar ontmoeten. Ook de fotograaf vertrekt van zichzelf en de manier waarop hij door zijn zoeker naar het theater kijkt. Maar anders dan in een recensie plaatst de fotograaf zijn kijkervaring in functie van het gezelschap dat hem inhuurt. En dat wil de

voorstelling zo positief mogelijk naar de buitenwereld communiceren. 'Foto's en affiches (...) bepalen in grote mate het imago van een toneelcultuur', schrijft Klaas Tindemans in zijn voorwoord bij de publicatie van de *Herman Teirlinckprijs – theaterfoto 1999*. Theaterfotografie bepaalt het imago van de diverse actoren in het theaterveld. Dat resulteert vaak in een aantrekkelijke foto die de kwaliteit van de fotograaf als fotograaf kan aangeven maar nergens een moment van kritiek of reflexie integreert. Imago staat dat in de weg.

In regel ontvangt de recensent een theaterfoto samen met de persmap. Zoals de perstekst summier de krachtlijnen van de voorstelling voorkauwt, zo zet ook de theaterfoto bakens uit waarlangs de lezer van een krant de voorstelling dient te ontrafelen. Van de recensent wordt verwacht dat hij de suggesties in de persmap links laat liggen. Maar op de impact van het zorgvuldig uitgekozen beeld op de lezer van de cultuurpagina, heeft de recensent geen vat.

Zoals een pakje oxo-poeder onmiddellijk in soep verandert als je er kokend water aan toevoegt, zo krijgt ook een foto betekenis van zodra de blik erover glijdt. Instant-communicatie. Een kwaliteit die je het geschreven woord amper kan toedichten. Om evenwel de verschillende niveaus te begrijpen waarop betekenis zich in het fotografische beeld aandient, moet de blik zich als een kurkentrekker in de afbeelding boren. Maar door welke bril dien je die blik dan wel te jagen? De theaterfoto heeft zich allang losgeweekt van elke journalistieke intentie. En als de theaterfoto geen reflexief moment inbouwt, welk statuut vervult zij dan op die cultuurpagina? Dat van glijmiddel om het artikel alsnog te lezen? De redacteur die de foto plaatst, wil het graag geloven. Theaterfoto's hebben alvast dat streepje op de recensie voor dat ze de kijker in beweging willen zetten. Om verder te lezen, denkt de redacteur. Om naar het theater te komen, hoopt het gezelschap. Hoe werkt dat?